

Uzgoj mlječike Poinsetije – Božićne zvijezde

Sažetak

Proizvodnja najpoznatije ukrasne mlječike, (lat. *Euphorbia pulcherrima*) planira se za pojavu ukrasnih pricvjetnih listova – brakteja tijekom Adventa. Za profesionalnu proizvodnju u zaštićenom prostoru koriste se nezaražene i neoštećene ukorijenjene reznice koje se od proizvođača reznica isporučuju od sredine svibnja i sade u lonce.

Za uspješnu proizvodnju potreban je potpuno opremljen zaštićeni prostor sa sustavom za prozračivanje, zasjenjivanje, grijanje i zamračivanje. Važno je osigurati povoljan režim zalijevanja i gnojidbe, specijalan supstrat i dovoljno prostora za lončanice.

Za kvalitetnu, čvrstu i kompaktnu lončanicu primjenjuju se specifični tehnološki postupci pinciranja i korištenje regulatora rasta.

Postoji nekoliko načina uzgoja poinsetije, a razlikuju se po dužini uzgoja, izgledu (bujnosti i visini) lončanice. Najpopularniji kod nas je uzgoj sadnjom u lonce od sredine do kraja srpnja za biljku visine 15 cm. Postoji i poinsetija oblika stabla i grma (visine 20-30 cm) te minijaturni (visine do 7 cm) i midi (visine do 10 cm) oblik. Seleksijske kuće rade na što atraktivnijoj boji brakteja Poinsetije. Osim tradicionalne crvene, ružičaste i bijele u raznim tonovima, nalazimo boju limuna, cimeta, lososa, brakteje sa prevlakom i prošarane. Ima i brakteja – pricvjetnih listova kuglastog oblika.

Glavne riječi: Božićna zvijezda, zaštićeni prostori, uzgoj

Ukrasna mlječika poinsetija, lat. *Euphorbia pulcherrima* jedan je od simbola Božića i njezino poznatije ime je Božićna zvijezda. Postoji mnogo varijeteta i serija poinsetije te je njezin uzgoj moguć tijekom cijele godine. Međutim tržišno je najpoželjnije cvatnju i pojavu pricvjetnih listova postići za božićne blagdane.

Za profesionalnu proizvodnju u zaštićenom prostoru poinsetija se uzgaja iz ukorijenjenih reznica nabavljenih od proizvođača presadnica. Takav biljni materijal nije zaražen bolestima i neoštećen je od insekata, a proizvodnja je u početku sigurnija. Nakon isporuke, ožiljene reznice se odmah sade u lonce i zalijevaju.

Za uspješnu proizvodnju lončanica potrebno je osigurati zaštićeni prostor koji je opremljen sustavom za:

- prozračivanje za održavanje temperature između 16°C i 22°C (do 30°C) uz nižu vlagu zraka
- grijanje treba osigurati kada postane hladnije i za manje dnevno-noćne temperaturne razlike
- zasjenjivanje da biljke ljeti uz jako sunčevo svjetlo ne dobiju opržotine
- zamračivanje koje je potrebno kod nekih serija s dužim vremenom reakcije za cvatnju ili ukoliko se lončanica ne prodaje u prosincu

¹ Sunčica Dombaj, dipl. ing. agr.

Tehnološki postupci u uzgoju

U ranim fazama razvoja biljke je potrebno obilno zalijevati, kasnije umjereno i ravnomjerno, a sa pojavom brakteja – pricvjetnih listova zalijevanje treba smanjiti. Za uzgoj lončanice koriste se specijalni supstrati pH tla 5,8-6,0 sa 10-15% gline i 10-15% perlita. Prihranjuje se lakotopivim gnojivima najčešćeg omjera hranjiva N:P:K=2:1:2. Sredinom listopada dušik se dodaje samo u nitratnom obliku kao $\text{Ca}(\text{NO}_3)_2$. Biljkama treba osigurati dovoljno prostora stoga se nekoliko puta premještaju na veće razmake za pravilan oblik.

Za postizanje kvalitetne, čvrste lončanice sa krupnim cvjetovima uz dobar izbor sorte i planiranje vremena uzgoja biljku valja pincirati ili zakidati vrh stabljike za dobro grananje i grmoli-ki izgled. Pincira se nekoliko puta ovisno o trajanju uzgoja i želji za boljom lončanicom.

Primjena regulatora rasta – retardanta je važna naročito u kratkim danima i to kada se razvijaju bočne grane dužine 2-4 cm ili tjedan dana prije i poslije pinciranja uz obavezno zasjenjivanje. Njihovim korištenjem se kontrolira visina stabljike i dobiju se krupne brakteje i čvrsti izboji koji ne pucaju. Najčešće se kao retardant koristi preparat Cycocel u koncentraciji 0,15%.

Znakovi lošeg uzgoja

Sitne brakteje i pucanje izboja javljaju se kad se ne koristi regulator rasta ili se koristi u loše vrijeme s obzirom na vrijeme pinciranja.

Odumiranje izboja je uz neprimjerene uvjete temperature i vlage zraka – neprestano visoku vlagu zraka, ljetne visoke temperature, velika dnevno-noćna temperaturna razlika.

Ukoliko nema zasjenjivanja, a primjenjuju se regulatori rasta i fungicidi, može doći do paleži brakteja.

Kod uzgoja poinsetije kao kratke i „hladne“ kulture u kolovozu i rujnu uz neodgovarajuću temperaturu i kondenzaciju vlage u zaštićenom prostoru mogu se javiti simptomi napada *Botrytis sp.*

Ukoliko supstrat ima niski pH dolazi do neusvajanja hranjiva i znakova nedostatka molibdena i paleži lišća uz korištenje amonijskog umjesto nitratnog oblika kod početka cvatnje.

Forme poinsetija

Kod nas je najpopularniji uzgoj Božićne zvijezde do 15 cm. Uzgoj ožiljenih reznica počinje od sredine do kraja srpnja kada se sade u lonce promjera 10 cm. Duži uzgoj našim proizvođačima nije interesantan jer u plastenicima u proljeće proizvode ljetno jednogodišnje cvijeće. Forme midi i mini poinsetija na našem tržištu nisu cijenjene, mada je njihov uzgoj kraći. Traje od početka kolovoza za midi i od sredine rujna za mini formu kada se presađuju.

Boje brakteja

Za obojene dijelove poinsetije mnogi misle da je cvijet, a cvijet je neugledan i smješten je u središtu pricvjetnih listova ili brakteja zbog kojih je poinsetija cijenjena. Tradicionalna boja poinsetije je crvena od svijetlo cinober do karmin crvene. Slijede ružičasta i bijela poinsetija u raznim tonovima. Novije boje su boja limuna, koraljna, boja lososa, narančasta. Neke brakteje su prošarane, a neke sa prevlakom. Selekcionirana je i poinsetija kuglastih brakteja.

Poinsetija kao Adventski ukras i induciranje ponovne „cvatnje“

Poinsetiji odgovaraju hladniji i manje vlažni uvjeti za dugotrajno uspijevanje. Smješta se u prostoriji temperature do 20°C na sunčano mjesto ili u laganoj zasjeni, a noćne temperature su još niže. Ne treba pretjerano zalijevanje već supstrat treba biti umjereno i ujednačeno vlažan. Vlaži se lišće, ali se brakteje ne prskaju. Kad poinsetija „cvate“ ne treba ju prihranjivati.

Za ponovnu „cvatnju“ idućeg prosinca, lončanica poinsetije treba period mirovanja i pe-

riod zamračivanja. Početkom proljeća iznosi se iz prostorije. Ukoliko biljka nije njegovana kao sve sobne lončanice, čisti se od odumrlih listova i smješta na hladno mjesto do 10°C. Prestaje zalijevanje (vlaženje je minimalno da se biljka ne osuši) i prihrana. U svibnju kad prestane opasnost od mrazeva biljka se počinje pripremati za ponovni rast. Stabljika se reže na 10 cm od tla i presađuje u svježij supstrat. Počinje normalno zalijevanje, prihrana i formiranje biljke uz pinciranje. Zamračivanje u našim geografskim uvjetima počinje krajem rujna do početka listopada u trajanju od 3 sata ujutro od izlaska Sunca. U studenom se javljaju obojeni pricvjetni listovi –brakteje – cilj uzgoja.

Review

Cultivation of the spurge poinsettia – Christmas star

Summary

The production of the best-known decorative spurge (Latin: Euphorbia pulcherrima) is meticulously planned for the timely Advent appearance of its ornamental coloured leaves that subtend a flower – bracts. A business production under protected conditions utilizes non-inoculated and intact rooted cuttings that are supplied by cuttings producers from mid-May and finally planted in pots.

A successful production necessitates a fully equipped, protected area with an integrated system of ventilation, shading, heating and blinds. It is important to ensure a favourable regime of watering and fertilization, a special substrate and enough space for potted plants.

To produce a quality, solid and compact potted plant, a specific technological procedure of nipping and the use of growth regulators should be applied.

There are several methods of growing poinsettia which differ in length and produce pots of distinctive appearance (vigor and height). The most popular method used in Croatia is growing plants of 15 cm in height, achieved by planting poinsettia in pots from the middle through the end of July. Other distinguished forms of poinsettia include trees and shrubs (of 20-30 cm in height), as well as plants of miniature (up to 7 cm) and medium (up to 10 cm) size.

Poinsettia nurseries perform selection to achieve the ever more intense colour of bracts. In addition to the traditional red, pink and shades of white, bracts can come in the colour of lemon, cinnamon, salmon, coated or streaked. Bracts – leaves that subtend a flower can also give a spherical appearance to the inflorescence.

Key words: poinsettia, protected conditions, cultivation

*Vesele Božićne
blagdane,
puno sreće,
zdravlja i uspjeha
u Novoj godini!*

SJEME - Split

Bilice II 21E, 21000 Split, Hrvatska
Tel: +385 (0)21 317-315; Fax: 490-756;
E-mail: info@sjeme.hr www.sjeme.hr

Reprodukcijски materijal za poljoprivredu
TRGOVINA - PROIZVODNJA - USLUGE
Veleprodaja - maloprodaja